

Dosarul nr. 3ra-625/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. L.Holevițcaia)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Bostan, V.Negru, A.Pahopol)

ÎNCHEIERE

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului depus de Ghenadie Cernei și Dumitru Țugulschi, reprezentați de avocatul Vadim Banaru, în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Ghenadie Cernei și Dumitru Țugulschi împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 29 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ghenadie Cernei și Dumitru Țugulschi și a fost admis apelul declarat de Banca Națională a Moldovei, a fost casată hotărârea din 13 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost pronunțată o hotărâre nouă, de respingere ca tardivă a acțiunii,

c o n s t a ț ă:

La 22 mai 2017, Ghenadie Cernei și Dumitru Țugulschi au depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantții au invocat că prin hotărârea nr. 31 din 3 februarie 2017 a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei în privința acestora au fost aplicate sancțiuni sub formă de amendă în sumă de 100 252 lei, iar sub riscul de a nu suporta cheltuieli suplimentare, inițial la 17 februarie 2017 Dumitru Țugulschi, iar ulterior la 23 februarie 2017 și Ghenadie Cernei au achitat amenda stabilită prin hotărârea menționată.

Ulterior, însă nefiind de acord cu hotărârea sus-indicată, la 2 martie 2017 Ghenadie Cernei a depus în adresa Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cerere prealabilă, solicitând reexaminarea și revizuirea hotărârii enunțate, care deși prin hotărârea nr. 81 din 29 martie 2017 a fost admisă parțial, sancțiunea aplicată față de reclamantii a fost menținută fără modificări.

Din considerentul că prin hotărârea nr. 81 din 29 martie 2017 a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei a fost dispusă ca aceasta să fie comunicată inclusiv și lui Dumitru Țugulschi, la 3 aprilie 2017 Dumitru

Țugulschi și Ghenadie Cernei prin intermediul avocatului Banaru Vadim au depus în adresa Băncii Naționale a Moldovei o nouă cerere prealabilă, solicitând anularea hotărârii nr. 31 din 3 februarie 2017, însă prin hotărârea nr. 109 din 27 aprilie 2017 cererea prealabilă a fost respinsă pe motiv că a fost depusă cu omiterea termenului prevăzut de lege.

În opinia reclamantilor, hotărârea nr. 109 din 27 aprilie 2017 a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei este ilegală și pasibilă de a fi anulată, din motiv că odată admisă parțial cererea reclamantului Ghenadie Cernei în care a fost indicat că aceasta urmează să fie adusă la cunoștință inclusiv și lui Dumitru Țugulschi înseamnă că, aceasta a avut efect și asupra ultimului. Respectiv, fiind vizat în mod direct astfel, Dumitru Țugulschi are dreptul să depună cerere prealabilă în termen de 30 de zile, condiție ce se atestă la caz.

Ghenadie Cernei și Dumitru Țugulschi au solicitat inclusiv prin cererea de concretizare a acțiunii din 27 decembrie 2017, anularea hotărârii nr. 31 din 3 februarie 2017 a Comitetului Executiv al Băncii Naționale în partea ce ține de sancționarea acestora (f.d.51).

Prin hotărârea din 13 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Cernei și Dumitru Țugulschi a fost respinsă ca fiind nefondată.

Prin decizia din 29 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ghenadie Cernei și Dumitru Țugulschi și a fost admis apelul declarat de Banca Națională a Moldovei, a fost casată hotărârea din 13 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost pronunțată o hotărâre nouă, de respingere ca tardivă a acțiunii.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că acțiunea lui Ghenadie Cernei și Dumitru Țugulschi a fost depusă cu omiterea termenului legal. Aceasta deoarece Ghenadie Cernei făcând cunoștință cu hotărârea nr.83 din 29 martie 2017 a Băncii Naționale a Moldovei la 4 aprilie 2017, urma să se adreseze în instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data primirii răspunsului, adică până la 4 mai 2017. Cu toate acestea, Ghenadie Cernei a depus prezenta acțiune abia la 22 mai 2017, cu încălcarea termenului prevăzut de lege.

În raport cu reclamantul Dumitru Țugulschi, instanța de apel a constatat că hotărârea nr. 31 din 3 februarie 2017 a fost comunicată ultimului la 9 februarie 2017, însă cererea prealabilă a fost depusă abia la 3 aprilie 2017, adică peste 53 de zile. Totodată, apelantul nu a prezentat nici un motiv care ar justifica omiterea termenului de depunere a cererii prealabile.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, la 13 martie 2019, Ghenadie Cernei și Dumitru Țugulschi, reprezentați de avocatul Vadim Banaru le-a contestat cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei hotărâri noi, de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel motivată anexate la dosar,

suplimentar invocându-se că instanța de apel în mod eronat a interpretat prevederile art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, statuând că apelanții au contestat hotărârea nr. 31 din 3 februarie 2017 a Băncii Naționale a Moldovei după expirarea termenului de 30 de zile de la comunicarea acestuia.

Or, odată cu pronunțarea hotărârii nr.83 din 29 martie 2017 a Băncii Naționale a Moldovei prin care a fost modificată hotărârea nr. 31 contestată în prezenta speță, a început curgerea unui nou termen de contestare a actului administrativ, care a fost respectat de către reclamânți.

Respectiv, în opinia recurenților respingerea acțiunii ca fiind tardivă în circumstanțele date afectează grav dreptul acestora la un proces echitabil.

Ca urmare, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de respingere ca neîntemeiată și tardivă acțiunii (f.d.108-111).

Prin referința depusă la 14 mai 2019, Banca Națională a Moldovei a solicitat declararea recursului lui Ghenadie Cernei și Dumitru Țugulschi, reprezentați de avocatul Vadim Banaru ca inadmisibil.

Prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală și având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, Completul va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 29 ianuarie 2019 (f.d.94). Astfel, recursul depus la 13 martie 2019 (f.d.108) este în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de Ghenadie Cernei și Dumitru Țugulschi, reprezentați de avocatul Vadim Banaru în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Ghenadie Cernei și Dumitru Țugulschi, reprezentați de avocatul Vadim Banaru nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ghenadie Cernei și Dumitru Țugulschi, reprezentați de avocatul Vadim Banaru.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Ghenadie Cernei și Dumitru Țugulschi, reprezentați de avocatul Vadim Banaru se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva